

Інформаційна довідка про стан реалізації Плану заходів щодо запобігання та протидії булінгу у 2025-2026 році

У Вишнівському ліцеї № 1 робота щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) організована відповідно до вимог Законів України «Про освіту», нормативних документів Міністерства освіти і науки України та Плану заходів ліцею щодо створення безпечного освітнього середовища.

У закладі освіти видано відповідні організаційні накази, затверджено План заходів із запобігання булінгу, визначено відповідальних осіб, забезпечено координацію роботи адміністрації, педагогічних працівників та психологічної служби, затверджено « Порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування)» та « Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування)», створена постійно діюча комісія з розгляду випадків булінгу (цькування), забезпечено інформування учасників освітнього процесу.

З метою формування чітких норм поведінки та попередження конфліктів у закладі освіти розроблено та впроваджено «Кодекс честі», Етичний кодекс, правила та інструкції, що регламентують взаємовідносини між учасниками освітнього процесу. Усі учасники освітнього процесу ознайомлені з зазначеними документами, що сприяє формуванню відповідального ставлення до дотримання встановлених норм, підвищенню рівня правової культури та створенню безпечного, психологічно комфортного освітнього середовища.

Розроблено та введено в дію Положення про порядок реагування на випадки домашнього насильства відповідно до чинного законодавства.

З метою врегулювання конфліктних ситуацій та формування культури мирного спілкування у ліцеї функціонує служба медіації, діяльність якої спрямована на конструктивне розв'язання конфліктів із урахуванням інтересів усіх сторін, їх примирення та відновлення позитивних взаємин. Служба медіації здійснює аналіз причин виникнення конфліктних ситуацій та проводить профілактичну роботу щодо їх попередження.

У порівнянні з минулим роком спостерігається позитивна динаміка: кількість звернень щодо булінгу зменшилася. (за 1 семестр подано 3 заяви щодо випадків булінгу, при розгляді яких обставини булінгу не підтвердилися). Комісією за весь період роботи, з 2019 року розглянуто 22 звернення, з яких лише в одному випадку підтверджено наявність обставин булінгу. Засідання комісії з реагування на випадки булінгу проводяться своєчасно, ситуації, які розглядаються під час засідання комісії аналізуються, сторонам надаються рекомендації щодо врегулювання та подальшого запобігання даним ситуаціям.

Робота комісії з протидії булінгу є дієвою та забезпечує своєчасне реагування на можливі випадки

Функціонують консультативний пункт, «Скринька довіри», інформаційні куточки, інформація систематично оновлюється на офіційному сайті. Організовано чергування педагогів під час перерв, приміщення оснащено камерами відеоспостереження, що сприяє підвищенню рівня безпеки.

Нормативна діяльність загалом відповідає вимогам, проте потребує регулярного аналізу ре-

зультатів моніторингу та корегування плану заходів.

На початку семестру проведено анкетування учнів, педагогів та батьків з метою визначення рівня психологічного комфорту та обізнаності щодо проблеми булінгу.

Результати анкетування показали, що:

Педагогічні працівники переважно відзначають:

- відсутність управлінського тиску (86%);
- дотримання норм фізичної, психологічної та інформаційної безпеки (73%);
- належне інформування щодо ознак булінгу (71%);
- можливість вільного висловлення думки (64%);
- співпрацю з правоохоронними органами (62%).

Разом із тим педагоги вказують на потребу посилення психологічної підтримки та розвитку комфортної міжособистісної взаємодії.

Батьки повідомляють про загалом позитивний емоційний стан дітей:

- 83% дітей із гордістю розповідають про власні успіхи;
- 65% відвідують школу з позитивним настроєм;
- 91% не мають конфліктів з однокласниками;
- 91% не відчувають упередженості з боку керівництва.

Окремі відповіді (23–28%) свідчать про поодинокі випадки некоректної поведінки або суб'єктивного відчуття упередженості. Дані не мають системного характеру, однак потребують профілактичного реагування.

Учні демонструють переважно позитивні показники:

- 94% мають інтерес до навчання;
- 91% не мають проблем у взаєминах з однокласниками;
- 85% не відчувають упередженості з боку педагогів.

Водночас 24% зазначають небажання інколи відвідувати школу, що вказує на необхідність додаткової роботи психологічної служби з окремими групами учнів.

Проведене опитування всіх учасників освітнього процесу дало можливість проаналізувати мікроклімат, згуртованість колективу та емоційні стани.

Профілактична діяльність в закладі охоплює здобувачів освіти, педагогічних працівників та батьків і спрямована на формування безпечного освітнього середовища, розвиток правової культури, толерантної поведінки та навичок безпечної комунікації.

Взаємодія з педагогами здійснюється через наради, методичні рекомендації, індивідуальні консультації та індивідуальний супровід у складних ситуаціях. Такий формат дозволяє оперативно реагувати на конкретні випадки.

Педагогічні працівники на постійній основі підвищують свій рівень кваліфікації удосконалюють знання та навички щодо надання підтримки учням.

Разом із тим доцільним є розширення групових форм роботи: практичних занять, аналізу кейсів щодо врегулювання конфліктів та розвитку ненасильницької комунікації.

Профілактична діяльність із здобувачами освіти реалізується системно та включає:

- заняття з елементами тренінгу, розвитку навичок мирного врегулювання конфліктів, кібербезпеки та відповідальної поведінки в Інтернеті, толерантного ставлення до інших та розпізнавання емоцій та емоційних станів оточуючих.
- тематичні години спілкування, які проводять класні керівники та до яких залучаються учні самоврядування, де через гру, квести, тематичні відео формують у здобувачів освіти нетерпиме ставлення до будь яких форм насильства.
- інформаційні кампанії («16 днів проти насильства»);
- систематичні зустрічі з інспектором сектору «Служби освітньої безпеки»;
- перегляд та обговорення тематичних відеоматеріалів;
- ранкові зустрічі у початковій школі.

Ці заходи сприяють формуванню соціальних компетентностей, розвитку відповідальної поведінки та попередженню конфліктних ситуацій.

Важливою складовою реалізації Плану заходів із формування безпечного освітнього середовища є активна участь учнівського самоврядування, зокрема соціального сектору. Представники соціального сектору на постійній основі співпрацюють із фахівцями психологічної служби закладу освіти, отримують консультативну підтримку, рекомендації та методичний супровід щодо організації профілактичної роботи серед здобувачів освіти.

Дотримуючись наданих рекомендацій, представники соціального сектору організують та проводять різноманітні просвітницько-профілактичні активності, зокрема інтерактивні ігри, квести, флешмоби, інформаційні заходи, що охоплюють усі вікові категорії здобувачів освіти. Така діяльність сприяє формуванню навичок безпечної поведінки, розвитку емоційного інтелекту, взаємоповаги та відповідального ставлення до власної та чужої безпеки.

У межах Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» учнівське самоврядування організувало та провело серед здобувачів освіти старшої школи конкурс на кращий відеоролик з питань протидії булінгу. Проведений захід сприяв підвищенню обізнаності учнів щодо проблеми булінгу, розвитку їх соціальної відповідальності, формуванню активної громадянської позиції та нетерпимого ставлення до проявів насильства.

Крім того, соціальний сектор учнівського самоврядування у співпраці з креативним центром на постійній основі організує профілактично-просвітницькі активності для здобувачів освіти середньої ланки, зокрема: «Коло спілкування», «Правила безпечного інтернету», «Антибулінговий воркбук», «Моменти щастя» та інші заходи, спрямовані на розвиток навичок ефективної комунікації, формування позитивного соціально-психологічного клімату та попередження проявів булінгу.

Залучення учнівського самоврядування до реалізації Плану заходів є ефективним інструме-

нтом формування культури безпечної поведінки, розвитку лідерських якостей здобувачів освіти та створення сприятливого освітнього середовища, заснованого на принципах взаємоповаги, довіри та партнерства, розвитку відповідальної поведінки та попередженню конфліктних ситуацій.

Практичним психологом створено базу інструментарію для діагностування рівня напруги, тривожності в дитячому та педагогічному колективах. По запити учасників освітнього процесу здійснюється діагностування рівня напруги, тривожності, проводиться спостереження за міжособистісною поведінкою та надається відповідна допомога.

Фахівці психологічної служби реагують на звернення всіх учасників освітнього процесу, здійснюють консультації, надають рекомендації та підтримку емоційно вразливим учням.

Найбільш проблемним напрямом залишається залучення батьків. Хоча проводяться індивідуальні консультації, надаються рекомендації щодо профілактики булінгу та кібербулінгу, здійснюється інформування через класних керівників і корпоративну пошту, рівень активної участі батьків у просвітницьких заходах є недостатнім.

Потребує посилення:

- системна інформаційно-просвітницька робота;
- проведення практичних зустрічей з аналізом реальних кейсів;
- глибший аналіз результатів батьківського анкетування та зворотного зв'язку.

За результатами моніторингу можна констатувати:

- відсутність системних проявів насильства, більш ситуативні.
- достатній рівень психологічної та фізичної безпеки більшості учасників освітнього процесу;
- позитивну динаміку звернень.

Разом із тим потребують подальшої уваги:

- посилення роботи з учнями, які демонструють ознаки емоційного дискомфорту;
- розвиток системи психологічної підтримки педагогів;
- підвищення обізнаності батьків;
- удосконалення внутрішньої комунікації та культури партнерства.

У закладі створено систему роботи щодо запобігання та протидії булінгу, насильству й дискримінації. Наявна нормативна база, здійснюється профілактична діяльність, проводиться моніторинг стану освітнього середовища та забезпечена міжвідомча взаємодія.

План заходів реалізується відповідно до визначених напрямів, однак потребує подальшого аналітичного супроводу та посилення роботи з батьківською громадськістю.